

06.03.2020

Kansliapäällikkö

50 §

Lausunto eduskunnan oikeusasiamiehelle tehtyyn kanteluun Helsingin kaupungin menettelystä tiedusteluihin ja tietopyyntöihin vastaamisessa sekä oikaisuvaatimuksen käsittelyssä

HEL 2019-012135 T 03 01 02

Dnro EOAK/6391/2019

Päätös

Kansliapäällikkö päätti antaa seuraavan lausunnon eduskunnan oikeusasiamiehelle tehtyyn kanteluun ja sen lisäkirjeeseen Helsingin kaupungin menettelystä tiedusteluihin ja tietopyyntöihin vastaamisessa sekä oikaisuvaatimuksen käsittelyssä:

Malmin lentoaseman ystävät ry:n puheenjohtaja ***** ja ***** (kantelijat) ovat tehneet 11.11.2019 vireille tulleen kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle. Kantelijat ovat täydentäneet kantelua lisäkirjeellä 22.11.2019.

Kantelu

Kantelun mukaan asianosaiset ovat pyytäneet Helsingin kaupungilta tietoa muun muassa kantelussa yksilöidyistä asioista saamatta niihin vastauksia tai pyydettyjä asiakirjoja ajallaan tai lainkaan. Lisäksi kantelun mukaan Malmin lentoaseman ystävät ry on tehnyt oikaisuvalituspyyntöjä ja tiedusteluja, joihin ei ole saatu vastauksia ajallaan tai lainkaan.

Yksilöityjen asioiden lisäksi kantelussa todetaan, että useisiin muihin Malmin lentoasemaa tai sitä läheisesti koskeviin kysymyksiin tai pyyntöihin ei ole saatu vastauksia eikä tapaamispyyntöihin ole suostuttu.

Kantelijat katsovat kantelun liitteinä esitettyjen tietopyyntöjen käsittelyn olleen ”ilmeisen lainvastaista” ja pyytävät oikeusasiamiestä selvittämään, onko näissä tapauksissa rikottu viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain säädöksiä. Kantelijat pyytävät lisäksi oikeusasiamiestä selvittämään, ovatko tietopyyntöjen käsittelyn viivästymiset sekä asiakirjojen luovuttamatta jättämiset toistuvista pyynnöistä huolimatta rikoslain 40 luvun mukaisia rikoksia ja onko tilavuokra-asiassa rikottu rikoslain ym. lakien syrjintäpykälää. Kantelijat ilmoittavat, että asiasta on tehty myös rikosilmoitus Helsingin poliisilaitokselle.

Asiassa hankittu selvitys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

06.03.2020

Kansliapäällikkö

Kaupunkiympäristön toimialalta sekä kaupunginkansliasta on hankittu selvitys kantelussa yksilöityjen asioiden käsittelystä. Selvitys on tämän päätöksen liitteenä 5.

Kantelijoiden toteamusta siitä, että useisiin muihin Malmin lentoasemaa tai sitä läheisesti koskeviin kysymyksiin tai pyyntöihin ei ole saatu vastauksia eikä tapaamispyyntöihin ole suostuttu, ei ole millään tavalla yksilöity eikä sitä ole siten voitu selvittää. Sen osalta ei näin ollen myöskään ole mahdollista antaa lausuntoa.

Vuokratilan vaihtopyyntöä koskevaa asiaa käsitellään liitteen 5 selvityksessä siltä osin kuin kyse on valituskelpoisen päätöksen pyytämisestä. Asiasta tehdyn rikosilmoituksen osalta Helsingin kaupunki toteaa, että tilavuokra-asia on vireillä Helsingin poliisilaitoksella.

Kaupungin toiminnan lainmukaisuus ja yhteenveto

Julkisuuslain mukainen menettely

Julkisuuslain 13 §:n mukaan pyyntö saada tieto viranomaisen asiakirjan sisällöstä on yksilöitävä riittävästi siten, että viranomainen voi selvittää, mitä asiakirjaa pyyntö koskee. Tiedon pyytäjää on diaarin ja muiden hakemistojen avulla avustettava yksilöimään asiakirja, josta hän haluaa tiedon. Tiedon pyytäjän ei tarvitse selvittää henkilöllisyyttään eikä perustella pyyntöään, ellei tämä ole tarpeen viranomaiselle säädetyn harkintavallan käyttämiseksi tai sen selvittämiseksi, onko pyytäjällä oikeus saada tieto asiakirjan sisällöstä.

Julkisuuslain 14 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, jollei 15 §:n 3 momentissa tai muualla laissa toisin säädetä.

Julkisuuslain 14 §:n 2 momentin mukaan tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu.

Julkisuuslain 14 §:n 3 momentin mukaan, jos virkamies tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on: 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy; 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi; 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Edelleen julkisuuslain 14 §:n 4 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta

06.03.2020

Kansliapäällikkö

on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Oheisen selvityksen perusteella voidaan todeta, että kantelussa yksilöityjen julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen käsittelyssä ei ole kaikilta osin pystytty toimimaan julkisuuslain edellyttämällä tavalla.

Osan tietopyyntöjen käsittelyssä on tapahtunut viivästyksiä, jotka ovat osittain johtuneet Malmin lentoasemaa koskevien tietopyyntöjen laadusta, laajuudesta ja monitahoisuudesta. Kuten selvityksestä ilmenee, tietopyyntö on voinut sisältää useita erillisiä asiakirjapyyntöjä, mikä aiheuttaa hallinnollisen valmistelun jakautumisen eri puolille kaupunkiorganisaatiota. Tietopyyntöjä on myös voitu alkuperäisen pyynnön jälkeen täydentää, mikä hankaloittaa vastaamisen koordinoitua. Lisäksi osa tietopyynnöistä on lähetetty kirjaamon lisäksi tai sijasta suoraan kaupungin työntekijöiden henkilökohtaisiin sähköpostiosoitteisiin. Inhimillisistä erehdyksistä ja tietopyyntöjen laajuudesta ja monitahoisuudesta johtuen osassa asioita on tapahtunut väärinkäsityksiä koskien sitä, mihin kaikkiin kantelijoiden tietopyyntöihin oli jo vastattu.

Selvityksestä ilmenee, että kaupunki on lausuntoa annettaessa vastannut yhtä lukuun ottamatta kaikkiin kantelussa yksilöityihin julkisuuslain mukaisiin tietopyyntöihin. Koska kaupunki ei pysty todentamaan, että kantelijan 25.6.2019 tekemään helikopteritukikohtaa koskeviin dokumentteihin kohdistuvaan tietopyyntöön olisi vastattu, tietopyyntö on nyt otettu käsittelyyn. Pynnön käsittely on ollut kantelun johdosta annettava lausuntoa valmisteltaessa kesken.

Hallintolain mukainen menettely

Hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Lain esitöiden yksityiskohtaisten perustelujen (HE 72/2002 vp, s. 58) mukaan kysymyksiltä ja tiedusteluilta olisi edellytettävä riittävää selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Käytännössä vastaamis-

06.03.2020

Kansliapäällikkö

velvoite koskisi asiallisia ja riittävän yksilöityjä kysymyksiä ja tiedusteluja. Säännös ei sen sijaan velvoittaisi viranomaista vastaamaan laajoihin ja yleisluontoisiin tiedusteluihin. Kysymyksiin ja tiedusteluihin annettavan vastauksen tulee olla perusteltu, jos tällaista on pyydetty. Vastauksen edellyttämään aikaan saattavat tapauskohtaisesti vaikuttaa tiedustelun kohteena olevan asian laatu ja monitahoisuus sekä se, edellyttääkö vastauksen antaminen selvitysten hankkimista tai muita erityisiä toimenpiteitä.

Oheisen selvityksen perusteella voidaan todeta, että kantelussa yksilöityjen tiedustelujen käsittelyssä ei ole kaikilta osin pystytty toimimaan hallintolain 7 §:n palveluperiaatteen ja 8 §:n neuvontavelvollisuuden edellyttämällä tavalla.

Vastausosaan tiedusteluista on viivästynyt johtuen erityisesti tiedustelujen laadusta, joka on usein edellyttänyt vastaamisen hallinnollisen valmistelun jakamista eri puolille kaupunkiorganisaatiota. Inhimillisistä erehdyksistä ja tietopyyntöjen laajuudesta ja monitahoisuudesta johtuen osassa asioita on tapahtunut väärinkäsityksiä koskien sitä, mihin kaikkiin kantelijoiden tiedusteluihin oli jo vastattu.

Yhteenveto

Helsingin kaupunki noudattaa toiminnassaan voimassa olevan lain säännöksiä, eikä kaupungilla ole julkisuuslain tai hallintolain kanssa ristiriidassa olevia käytäntöjä tai linjauksia. Kaupunki ei ole osoittanut välinpitämättömyyttä kantelijoita kohtaan tietopyyntöjen ja muiden tiedustelujen käsittelyssä, vaan käsittelyssä tapahtuneet viivästykset ja puutteet ovat johtuneet pyyntöjen ja tiedustelujen laajuudesta ja monitahoisuudesta.

Kantelussa yksilöityjen tietopyyntöjen ja tiedustelujen käsittelyssä tapahtuneiden viivästysten ja puutteiden takia kaupunki tulee kiinnittämään tarkemmin huomiota julkisuuslaissa säädettyihin käsittelyaikoihin ja hallinnon palveluperiaatteen vaatimuksiin.

Päätöksen perustelut

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia on pyytänyt 18.11.2019 Helsingin kaupunkia toimittamaan kantelun ja sen lisäkirjeen tutkimiseksi tarvittavan selvityksen ja antamaan lausuntonsa asiasta. Määräaikaa on kaupungin pyynnöstä pidennetty 6.3.2020 saakka.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomaisen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

06.03.2020

Kansliapäällikkö

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1, selvitys- ja lausuntopyyntö 18.11.2019
- 2 Liite 2, kantelu 8.11.2019
- 3 Liite 3, täydennyspyyntö 3.12.2019
- 4 Liite 4, lisäkirje 22.11.2019
- 5 Liite 5, kaupungin selvitys kantelussa yksilöityjen asioiden käsittelystä
- 6 Liite 6, kantelijan sähköposti 20.5.2019
- 7 Liite 7, kaupungin vastaus 2.12.2019
- 8 Liite 8, kaupungin vastaus 4.6.2019
- 9 Liite 9, kaupungin vastaus 6.8.2019
- 10 Liite 10, kaupunkiympäristölautakunnan päätös 22.10.2019, § 516
- 11 Liite 11, kaupungin tarkennuspyyntö 31.10.2019 ja kantelijan vastaus 1.11.2019
- 12 Liite 12, kaupungin vastaus 8.11.2019
- 13 Liite 13, kantelijan ilmoitus 25.11.2019
- 14 Liite 14, kaupungin vastaus 29.11.2019
- 15 Liite 15, kansliapäällikön päätös 10.12.2019, § 247
- 16 Liite 16, tietopyyntö 15.8.2019
- 17 Liite 17, täydennys tietopyyntöön 8.11.2019
- 18 Liite 18, kaupungin vastaus 20.12.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia	Liite 5 Liite 6 Liite 7 Liite 8 Liite 9 Liite 10 Liite 11 Liite 12 Liite 13 Liite 14 Liite 15 Liite 16 Liite 17 Liite 18

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

06.03.2020

Kansliapäällikkö

Kaupunginkanslia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

06.03.2020

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 50 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

06.03.2020

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Juha Summanen
hallintojohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.03.2020.